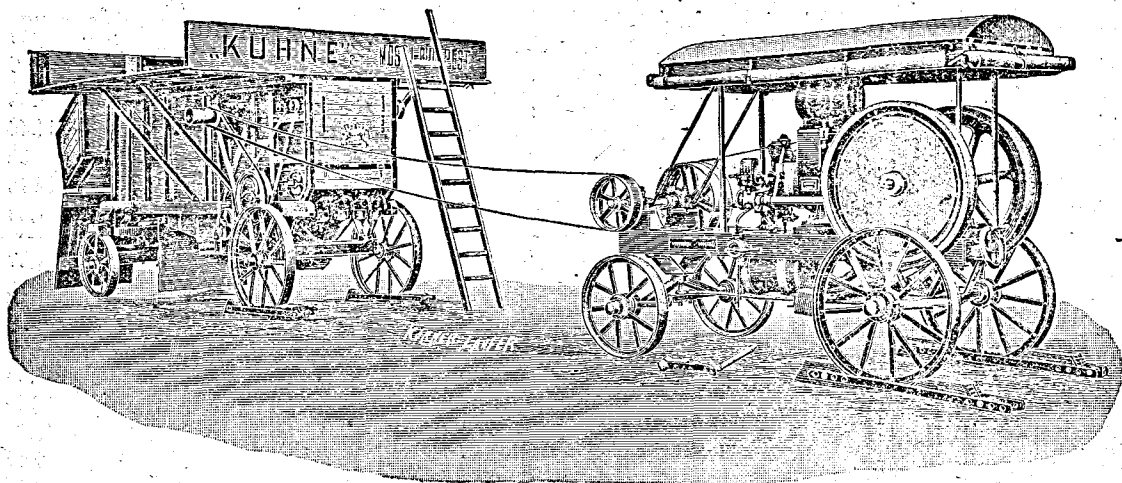

Motorhajtású cséplőkészletek elsőrendű kivitelben.

Mindennemű egy- és többsoros kapálóeszközök, javított rendszerű „1912” Osborne fűkaszalógépek, leg-tökéletesebb New-Osborne kévekötő-aratógépek, sortrágyázó „Royall Drill” vetőgépek

beszerezhetők

'KÜHNE' mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Moson.**

FŐRAKTÁR:

BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

2012

Fiókok saját kezelésben:

Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

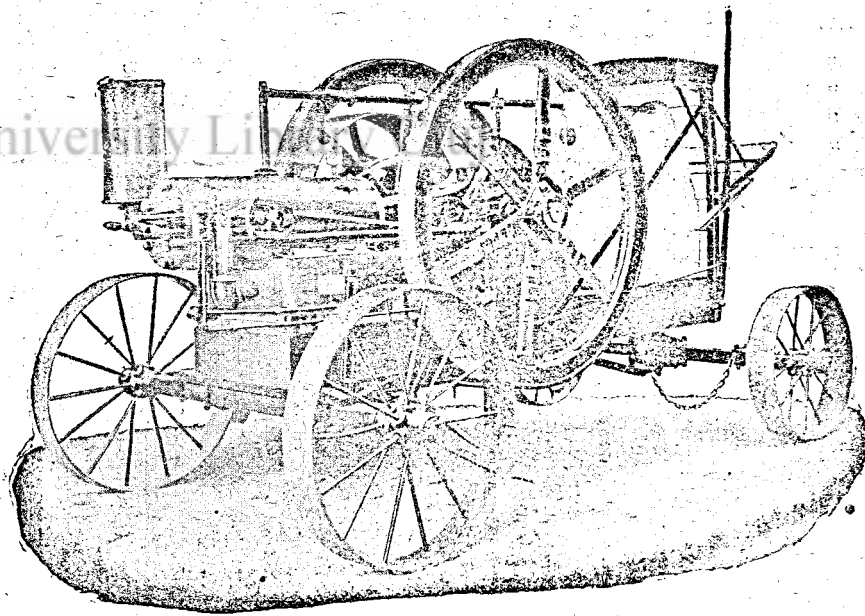
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecs kavagó, daráló gép, répvágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánycsész, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

**International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.**

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** arató-gépgyár erdélyrészi vezérképviselője.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

A magyar királyi államvasutak erdélyrészi fő- és mellékvonalainak menetrendje.

A vég- és csatlakozó állomások kimutatásával.

Gy. 205	Sz. 615	Sz. 745	Gy. 935	ind. Budapest ny. p. u. a gyorsvonat	érk.	Sz. 720	Gy. 730	Sz. 615	Gy. 920
" 1030	" 722	" 1252	" 626	érk.) Kolozsvár	(ind.	" 619	" 1031	" 640	" 140
Sz. 1051	" 832	" 115	" 646	ind.) Aranyos-Gyéres	(érk.	" 544	" 959	" 612	Sz. 1256
" 1223	" 1017	" 250	" 753	érk. Kocsárd	ind.	" 413	" 837	" 448	" 1120
" 101	" 1057	" 39	" 814	érk. Tövis	ind.	" 330	" 808	" 417	" 1119
" 214	" 1232	" 520	" 853	érk.) Küküllőszeg	(ind.	" 210	" 723	" 308	" 1029
" 301	" 133	" —	" 905	ind.) Kiskapus	(érk.	" 132	" 711	" 222	" 1000
" 346	" 206	" —	" 928	érk. Segesvár	ind.	" 101	" 650	" 153	" 930
" 502	" 303	" —	" 1009	érk. Héjasfalva	ind.	" 1212	" 614	" 1257	" 843
" 712	" 447	" —	" 1112	érk. Brassó	ind.	" 1040	" 515	" 1124	" 713
" 813	" 527	" —	" 1129	érk. Budapest K. p. u. a gyorsvonat	érk.	" 1008	" 453	" 1058	" —
" 1245	" 856	" —	" 225	érk.) Arad	(ind.	" 636	" 148	" 741	" —
Gy. 705	Sz. 750	Gy. 200	Sz. 930	ind.) Piski	(érk.	Sz. 545	Gy. 125	Sz. 725	Gy. 920
" 1232	" 329	" 658	" 602	érk. Alvinc	(ind.	" 934	" 820	" 1142	" 416
" 1247	" 404	" 708	" 632	ind.) Gyulafehérvár	(érk.	" 852	" 808	" 1050	" 403
" 400	" 902	" 1019	" 1047	érk. Tövis	ind.	" 421	" 455	" 614	" 1244
" 500	" 1032	" 1126	" 1211	érk. Marosvásárhely	ind.	" 253	" 350	" 445	" 1132
" 514	" 1153	" 1139	" 1241	érk. Szászrégen	ind.	" 235	" 336	" 416	" 1116
" 535	" 1127	" 1200	" 106	érk. Gyergyószentmiklós	ind.	" 205	" 315	" 351	" 1057
Szv. 220	Sz. 830	Sz. 335	Sz. 818	ind. Kocsárd	érk.	Sz. 705	Szv. 1047	Sz. 212	Szv. 657
" 257	" 907	" 410	" 855	érk. Marosludas	ind.	" 625	" 1008	" 134	" 613
" 412	" 1022	" 534	" 1008	érk.) Marosvásárhely	(ind.	" 510	" 852	" 1219	" 507
" 442	" 1052	" 607	" —	ind.) Szászrégen	(érk.	" —	" 814	" 1148	" 455
" 545	" 1155	" 710	" —	érk. Gyergyószentmiklós	ind.	" —	" 709	" 1046	" 355
" 1000	" 354	" —	" —	ind. Mádéfalva	érk.	" 910	" —	" 700	" 1153
" 1130	" 523	" 420	" —	ind. Sepsiszentgyörgy	ind.	" 737	" —	" 529	" 1020
" 329	" 748	" 629	" —	érk. Brassó	ind.	" 433	" —	" —	" 705
" 520	" 926	" 810	" —	érk. Kiskapus	ind.	" 245	" —	" —	" 531
Sz. 224	Sz. 1019	V. 38	Szv. 710	érk. Nagyszeben	érk.	V. 916	Sz. 604	Vv. 900	Sz. 1233
" 355	" 1155	" 522	" 840	érk. Fogaras	ind.	" 746	" 434	" 794	" 1110
" 813	" 548	" —	" —	érk. Segesvár	ind.	" 333	" —	" —	" 442
—	Szv. 455	V. 1124	V. 730	érk. Héjasfalva	érk.	V. 702	V. 442	V. 1000	—
—	" 526	" 1154	" 800	érk. Székelyudvarhely	ind.	" 634	" 413	" 932	—
—	" 725	" 155	" 1012	érk. Brassó	ind.	" 454	" 230	" 743	—
Sz. 531	Sz. 1100	V. 245	Szv. 613	ind. Sepsiszentgyörgy	érk.	Sz. 810	Sz. 100	V. 520	Sz. 926
" 646	" 1218	" 359	" 730	érk. Kovászna	ind.	" 647	" 1140	" 400	" 808
" 814	" 152	" 518	" 911	érk. Kézdivásárhely	ind.	" 526	" 1005	" 203	" 641
" 859	" 241	" 602	" 956	érk. Bereczk	ind.	" 442	" 918	" 106	" 603
" 1023	" 405	" 744	" —	érk. Budapest ny. p. u. a gyorsvonat	ind.	" —	" 734	" 1132	" 439

Ujdonság!

Ujdonság!

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak gyártmánya

Mezőgazdasági és ipari célokra alkalmas

MH-jelű

szab. szivógázlokomobil

ELŐNYÖK

Rendkívül kevés tüzelőanyagfogyasztás.
Óránként és lóerőnként 480—500 gramm fa-szenet (kb. 3 fillér értékben) fogyaszt.

Sokoldalú használhatóság.

Csőplőgépek és más gazdasági gépek, malmok és ipari telepek meghajtására egyaránt alkalmas.

Könnyű kezelés.

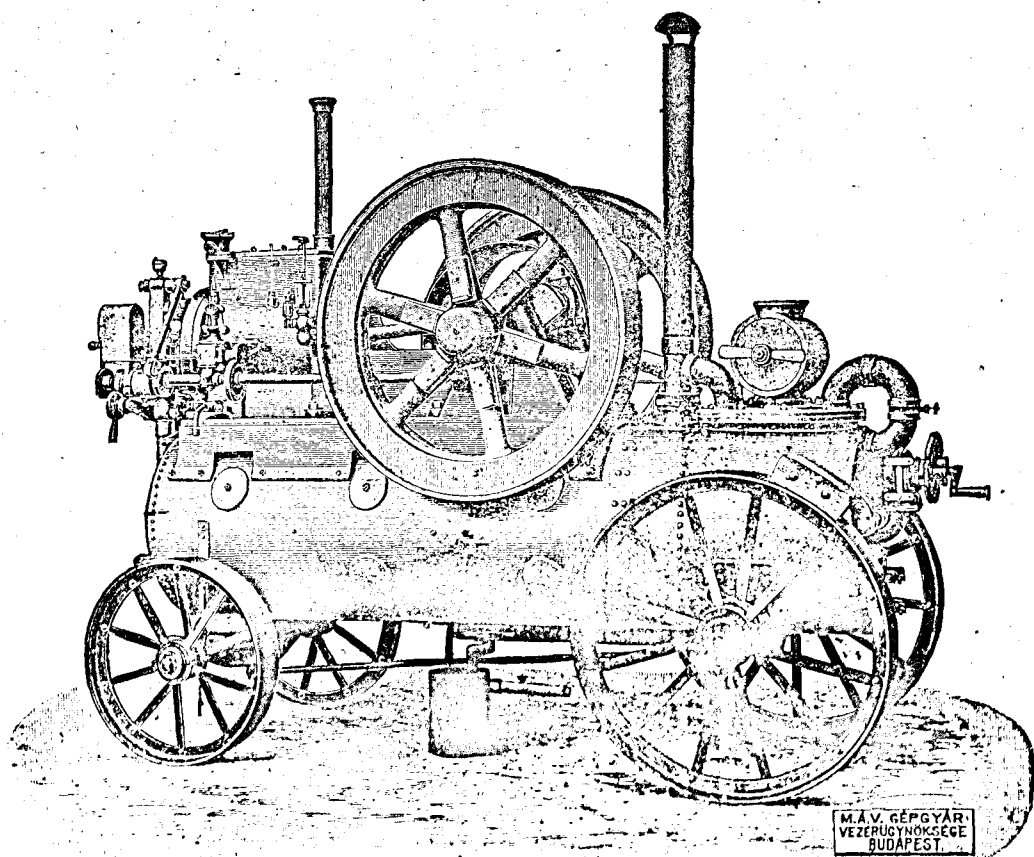
Robbanás és tűzveszély kizárva.

Rendkívül egyszerű szerkezet.

Csekély helyszükséglet.

Bakokra helyezve stabilmotorként használható.

Az eddigi szivógáztelepeknél alkalmazott csővezeték teljesen elmarad.

Arajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

2021

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége, Budapest.

ERDÉLYI GAZDA

AZ »E. G. E.« TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATILA-UTCA 10. SZAM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Erdőteljes birtokpolitikát! *Bethlen István gróf.* . . . 261
- A siófoki országos gazdaggyűlés. 261
- A földbirtok proletárjai. 263

Irodalmi szemle:

- Irodalmi pályázat szőlőmivelés történetére. . . 263

Egyleti élet:

- Az erdélyi gazdasági egylet képviselője Siófokon. 263

Vegyes közlemények:

- Montbach Sándor. — Árvíz katasztrófa Erdélyben. — Jégkár az erdélyi szőlőkben. — Felhívás a szolnok-dobokamegyei károsultak segélyezésére. — Újabb támadás a magyar buza ellen. Stb. 263

Hirdetések.

Erőteljes birtokpolitikát!

Irta: *Bethlen István gróf.*

A magyar politika csak azokkal a kérdésekkel ér reá foglalkozni, amelyek mögött valamely erős érdek áll, vagy amelynek megoldását nálunk hatalmasabb faktorok sürgetik. Szomorúan igazolja ezen tétel valóságát különösen birtokpolitikánk sorsa.

Alig van a magyar közélet kérdései között egy is, amely fontosságban hozzá mérhető: nemzetünk létérdeke fűződik ahhoz, hogy ezen kérdések mentől előbb kielégítő rendezést nyerjenek; és mégis, a politikai faktorok tétlen szemlélése mellett, sőt ma már kimondhatjuk: a szép reményekre feljogosító kezdeményezések teljes leszerelésével folyik a magyar birtok tervszerű és mind nagyobb mérvet öltő pusztítása; folyik azért, mert nincs olyan hatalmas politikai tényező, nincs befolyásos érdek, amely a törvényhozást kényszerítené arra, hogy ezen kérdésekkel érdemben foglalkozzék.

A magyar föld idegen kézre vándorlása ma már olyan mérvet öltött, hogy népünk és egész nemzetünk jövőjét veszélyezteti, sőt veszélybe sodorja az egységes magyar nemzetállam gondolatát is, 40 éves alkotmányos aeránk ezen egyetlen nagyobb politikai koncepcióját, amelyet a közélet minden számottevő férfiája vall, mert ábránd és üres fikcióvá lesz ez is, ha birtokpolitikánkat a tétlenségből még egy évtizedig kiközkenteni nem tudjuk.

Egységes, tervszerű, széles anyagi bázison nyugvó, életerős biztos politikai akciót követelünk tehát a magyar föld, a magyar nemzet érdekében; ezt sürgetni meg nem szünhetünk.

A természetben némely fajok a földrengést korábban megérik mint mi. Én nem tudom, de én földrengést érzek a magyar föld talaján. Társadalmunk forradalmi jelentőségű átalakuláson megy keresztül. Egész társadalmi osztályok buktak el és hagytak maguk után közéletünk mezején ma kétszeresen érzett pótolhatatlan ürt. Új osztályok támadtak, új elemek alakultak

ki városainkban és odakint a falvakban: ismét mások átalakultak vagyomban, kulturában; közszellemben egyaránt. Én a magyar közszellemben kezdem érezni ezen új osztályok merész ujjító szellemét. Ez a történelmi előzmények continuitását széjjel tépve, a megszentelt nemzeti tradíciókat félre lökve, mint igazi parvenü törtet előre és igyekszik nemzetünk mindazon rétegeinek nyakára jármot tenni, melyek vele megbarátkozni nem tudnak, melyek azonban bár kevesebb merészségtől áthatva, több érzékkel birtak a nemzeti szükségletek követelményei iránt.

Látom, hogy nemzetiségeink napról napra merészebben lépnek fel, fellovalva és mindenünnen biztatva és ugyanakkor érzem, hogy minden egyes porszemmel, melyet a magyar földből tőlünk ezek elhódítanak, nemzeti nagyságunk egy eltemetett reménységére hull alá a göröngy. Szegény Erdélyország, ha így haladunk, maholnap száraz ággá válik a magyar nemzet élő nagy fáján, melyben majdan a most még távolban készülő zivatar villámai sujtanak le és dönthetik porba vele együtt a büszke évezredes tölgyet.

Ebben a szomorú helyzetben már csak a magyar gazdáknak, a magyar gazdatársadalom magyar szívében bízom.

Itt találok egyedül érzéket és megértést egy ma már nemzeti és szociális szempontból egyaránt szükséges és elkerülhetetlen erőteljesebb birtokpolitikai törvényhozási akció iránt. Meg vagyok győződve és bízom benne, hogy a magyar gazdatársadalom szeretettel karolja fel majd a magyar politika ezen árva gyermekét és cselekvésre kényszeríti szavának súlyával a közélet erre hivatott tényezőit.

Legyen siófoki — június 19-iki — nagygyűlésünk ezen eszméknek hirdetője és a tetteknek kiváltója.

A siófoki országos gazdaggyűlés.

Alig egy pár hét választ el még a siófoki gazdaggyűléstől, hol az ország gazdaközönsége és a magyar gazdatársadalmi szervezetek képviselői találkozni fognak és

A szabadalmazott

'JURENÁK' EKE

- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%⁰k-al kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

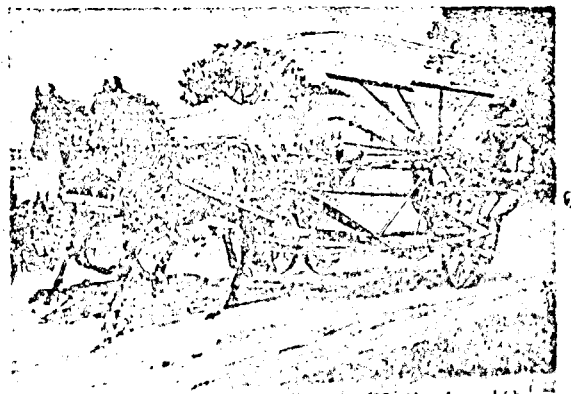
Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák“ szab. Ekegyár R. T.
= Marosvásárhely. =

Adriance kévekötő-aratógépek

vezérképviselője a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

együttesen fogják megvitatni a gyűlés programjába felvett aktuális gazdasági kérdéseket. A mezőgazdasági termelés védelme mellett, igen fontos és minket, erdélyieket is közelről érintő tárgya lesz a gyűlésnek a nemzeti földbirtokpolitika kérdése. A birtokpolitikát nemzetivé tenni nem volna oly nehéz dolog, amint talán első pillantásra az látszik, mert nézzük csak az országban élő nemzetiségeket, — Erdélyben a románokat — pénzintézeteik révén, hogyan vásárolják össze a magyar kézen levő birtokot és osztják fel maguk között. Azok között, kik a román nemzetiségi eszméknek a hívei. A magyar kormány mellett, mily elenyészően csekély erővel rendelkezik egy vidéki román pénzintézet és aránylag mekkora eredményeket képes elérni?!

Első tennő itten az, hogy a telepítési és parcellázási üzletet az állam vegye a kezébe az egész ország és így Erdély területén is, vagy pedig helyezze azt állami felügyelet alá. Régóta sürgeti az E. G. E. is a telepítési és parcellázási törvény megalkotását, mégpedig olyan irányelvek szerint, amilyenek a Darányi-féle törvényjavaslatban vannak lefektetve. A földbirtokpolitikának igen természetesen demokratikusnak is kell lennie. Demokratikus földbirtokpolitika, szépen hangzik, e két szó azonban, minden magyarázat nélkül, igen tág fogalmat jelent, azért hozzá tesszük, hogy ennek a demokratikus földbirtokpolitikának olyanak kell lennie, hogy ebből egészségtelen birtokfelaprózás ne származzék. Az elaprózást meggátolni van hivatva a földbérlőszövetkezet.

A mezőgazdasági termelésből származó jövedelemnek egy számot tevő részét ma a közvetítők veszik ki a gazda kezéből, mert a termelő és fogyasztó között egy hatalmas űr van még ma is, amely felett átvezető hidon ma még csak a közvetítők járnak, gazda kevés lépett még rá. A gazda jövedelme és a mezőgazdasági termények értékesítése lesz a harmadik program-pontja a siófoki nagy gazdaggyűlésnek, ahol az e tárgyban, a gazdaközönség részéről felmerülő kívánság, kellő nyomatékkal lesz tudomására hozva az érdekelteknek.

A folyó hó 19-iki siófoki gyűlésen fogják ezek a kérdések megvitatás tárgyát képezni, ezért igyekezzünk azon minél nagyobb számban részt venni. A meghívókat a Gazdaszövetség a múlt héten küldte szét az E. G. E. is most kapta meg és a nagygyűlésen képviseltetni fogja magát.

Az országos gyűlés napirendjét és egyéb általános tudnivalóit az alábbiakban közöljük:

Az országos gyűlés napirendje: 1. El-

nöki megnyitó. 2. A mezőgazdasági termelés védelme. Előadja: Bernát István. 3. Nemzeti földbirtokpolitika. Előadja: Meskó Pál. 4. A gazda jövedelme és a mezőgazdasági termények értékesítése. Előadja: Óvári Ferenc.

Tudnivalók: A nagygyűlés után déli fél 2 órakor társasbéd. Egy teríték ára 3 korona 10 fillér. A társasbédre a 3 kor. 10 fill. díjnak postautalványon való beküldése után lehet jelentkezni június 4-ig a «Siófoki Országos Gazdaggyűlés Rendezőbizottságánál, Siófok» címre. Akik június 4-ig be nem küldik Siófokra a pénzt, azok számára az ebédnél helyet nem biztosíthatunk. Az ebéd rendezését és a tálalást a vendégek iránt való tiszteletből a siófoki nők voltak szivesek magukra vállalni. Kedvezményes vasuti jegyváltásra és pedig úgy az államvasutakra, mint a Déli Vasutra szóló igazolványokat minden résztvevőnek készséggel küld a Magyar Gazdaszövetség bárkinek, ha részvételi szándékát bejelenti s a bejelentéshez, az igazolvány vasuti illetteke fejében minden darab igazolványért 20 fillért csatol bélyegben.

Vonatközlekedés Budapestről Siófokra és vissza a gyűlés napján: Oda: 1. Különvonat: Indul Budapest—Déli vasutáról reggel 6 ó. 16 perckor. Siófokra érkezik 9 ó. 20 perckor. Menetjegy ára a különvonaton Siófokra és vissza: I. oszt. 10 kor. 10 fill. II. oszt. 6 kor. 80 fill. III. oszt. 4 kor. 20 fillér. Ezen különvonat mindenestre indul, míg a második csak akkor, ha kellő számú utas jelentkezik. Kívánatos tehát, hogy aki csak teheti, a 6 óra 16 perckor induló vonathoz legyen ott az állomáson. 2. Különvonat indul Budapest—Déli vasutáról délelőtt 7 óra 25 perckor s érkezik Siófokra 9 óra 40 perckor. Ezen vonat csak akkor indul, ha kellő számú utas jelentkezik. Menetrendjét lásd a hivatalos Vasuti Kalauzban (410. old.) Menetjegyárak olyanok, mint az első különvonathoz. 3. Rendes gyorsvonat indul Budapest—Déli vasutáról d. e. 7 óra 45 perckor s érkezik Siófokra d. e. 10 óra 02 perckor. (Lásd hiv. menetrend 410 old.) Érkezés után villásreggeli a gyűlés színhelyén. Vissza: 1. Rendes személyvonat indul Siófokról d. u. 5 óra 15; érkezik Budapestre este 9 óra 06 perckor. (Lásd hivatalos Vasuti Kalauz 410. old.) 2. Különvonat indul Siófokról este 6 óra. Budapest—Déli vasutra érkezik 9 óra 18 p. 3. Rendes gyorsvonat indul Siófokról este 7 óra 27 perckor s érkezik Budapestre 9 óra, 55 perckor. (Lásd. hiv. menetrend 410. old.) A különvonatokra a tagsági igazolvány felmutatásával s a június 4-ig a Magyar Gazdaszövetséghez (Üllői-ut 25.) beküldendő bejelentőlapon való előzetes je-

lentkezés esetén lehet csak jegyet váltani. Hasonlóan mérsékelt áru jegyek adatnak ki a közbeső állomásokról is. Aki nem jelentkezik előre, vagy nem Budapest—Siófoki irányból jön, rendes vonatokkal utazhatik, amelyeken a tagsági jegy és igazolási jegy felmutatása mellett a II. osztályban oda-vissza egy I. osztályu és a III. osztályban oda és vissza egy II. osztályu utazásra szóló jegyet válthat. Gyorsvonatoknál a személyvonati és gyorsvonati menetdíj különbözet ráfizetendő. A Budapest—Siófoki vonalról utazók azonban igénybevehetik a rendes személyvonatokon e helyett a fürdőevad-menettérti jegyeket is. (Budapestről oda-vissza I. oszt. 16 kor. 20 fill., II. oszt. 10 kor. 90 fill., III. oszt. 6 kor. 70 fill., melyek szeptember 30-ig érvényesek.) Akik az előző napon érkeznek Siófokra, vagy a gyűlés utáni napot a Balaton mellett akarják tölteni, szóval éjjeli szállásra van szükségük, jelentkezzenek legkésőbb június 4-ig a «Siófoki Országos Gazdaggyűlés Rendezőbizottságá»-nál Siófokon.

Hajókirándulások Siófokról. 1. Június 18-án kedden: Körhajózás: Siófok—Tihany—Balatonfüred—Almádi. Indulás d. u. 1 órakor, visszaérkezés Siófokra este 7 órakor. Hajójegy személyenként 2 korona. 2. Június 19-én szerdán: Ugyanaz. Indulás d. u. 3 órakor, visszaérkezés Siófokra este 8 órakor. 3. Június 20-án csütörtökön: Sétahajózás: Siófok—Badacsony és vissza. A világhírű badacsonyi szőlőhegyek megtekintése és borkóstoló. Indulás reggel 7 órakor. Hajójegy személyenként 4 korona. Aki a kiránduláson részt akar venni, az a hajójegy árát legkésőbb június 4-ig küldje be postautalványon a «Siófoki országos gazdaggyűlés rendezőbizottsága Siófokon» címére, mert azontul nem lehet jegyet váltani. Ebéd után megtekinthetik a résztvevők a balatonvidéki borok kiállítását, mely borkóstolóval kapcsolatos. Jelentkezések a gyűlésre, vasutra és szállásra levél, vagy levelezőlapon, az ebédre és hajókirándulásokra pénzesutalványon történjenek. Mivel pedig a vendéglátó balatoni érdekelttség minél előbb óhajtja tudni úgy a gyűlésen, mint az ebéden és a hajókirándulásokon résztvevők számát, kérjük, mielőbb tessék jelentkezni.

Az országos gyűlés ügyrendje: 1. Az országos gyűlés elnöke a Magyar Gazdaszövetség elnöke, alelnökei a szövetség alelnökei. 2. Mindegyik előadáshoz előzetes jelentkezés után lehet hozzászólni. Egy-egy hozzászólás legfeljebb öt percig tarthat. 3. A gyűlésen szólási joga csak a Magyar Gazdaszövetség egyéni tagjainak és testületi tagjai írásbeli igazolványt felmu-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Erdéi Kalmár-rosták“

En évi újításokról sziv-skedjék ingyen árjegyzéket kórni

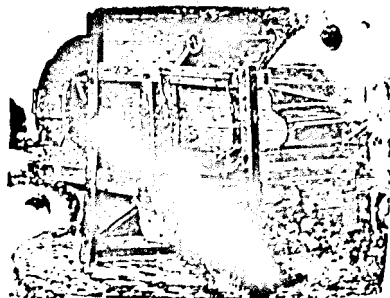
KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképpel

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

tató kiküldötteinek van. Egy testület több kiküldöttet is bizhat meg képviselővel.

4. Az előadások tárgyától eltérő indítványt engedély nélkül senki sem tehet. A gyűlés kezdetét három kürtészó jelzi.

A földbirtok proletárjai.

Annak a sajtóságnak társadalmi irányzatnak, amely az osztóigazsággal ellentétben a földi javakban jóformán csak a társadalom legértékeltenebb rétegeit akarja részletetni, amely nem vesz tudomást a magyar értelmiség nap-nap után növekvő nyomoráról, hanem a Krisztusi szeretet tanait félre magyarázva két szobás villákat épít alföldi kubikosok részére, már is meg van egy áldozata: a gazdatiszt. Soha Magyarországon annyi kenyérnélküli gazdatiszt nem volt, mint mostanában. A földbirtokosok egymásután undorodnak el a birtok kezeléstől s vagy kiadják azt bérbe, vagy pedig rábizzák egyik-másik modern rablólovagra, amit köznyelven parcellázó valaminek (bank, fiskális, mérnök: egyremegy) neveznek, ha aztán ilyen modern rablólovag veszi kezelés alá a birtokot, annak a vége sirás, jajgatás, fogcsikorgatás, de mindennek fölött az, hogy egy-két gazdatiszt állás nélkül marad s mehet a maga szakképzettségével legjobb esetben műtrágya vigécnek, vagy vármegyei dijnoknak.

Ez a helyzet Magyarországon. A társadalmi irányzat elsorvaszt lassanként egy művelt középosztálybeli réteget, amelynek nagy történelmi és gazdasági multja van s amely a kenyérhez való jogot egyetemi nivóju kiképzetés árán szerzi meg. Sajnos, sem a tradíció, sem a multbeli érdemek, sem pedig a jövőben erre az osztályra váró nagy feladatok a pusztulás folyamatát nem tartóztathatják fel, mert ezidőszerint az állam nem ér rá törődni a gazdatisztok sorsával. Ezzel szemben még a terézvárosi demokraták is szinte követelik, hogy a magyar mezőgazdaság térjen át az intenzivításra, hogy a magyar mezőgazdaságba vigyék belé a modern szellemet, a haladást, azokról azonban megfélemlenek, akik e haladásnak ösidőktől fogva fáklyavivői voltak.

Pedig olyan kevés az, amit a gazdatisztok kérnek. A közelmultban került ismét napvilágra egy, a földművelésügyi miniszteriumhoz intézett kérvény s ebből látjuk, hogy a gazdatisztok nagyon is számoltak a mai demokratikus irányzattal és korántsem követelik azt, hogy a szertelen birtokfeldarabolásoknak gátat vessenek, hanem mindössze azt kérik, hogy a telepítés és parcellázás fölött az állam gyakoroljon felügyeletet s így jövőben a parcellázások ne legyenek népnuzzó bankügyletek, hanem az egészséges birtokmegosztásnak az előmozdítói. Kérik a többek között azt is, hogy

a parcellázási művelétek alkalmával úgy, amint azt egy időben az állam tényleg tervezte, az apró birtokok közzé ékeljenek be példaadó középirtokokat is. Hiszen úgy is siratjuk a közép birtokos osztály pusztulását. Valamiképen fel kellene tehát támasztani azokat az ősi verendás kuriákat, amelyek felé bizalommal tekintett a legszegényebb ember is, nem úgy mint a nagyurak kastélya felé, amely a szürdölmányos atyafiak előtt legföljebb képviselőválasztások idején tud kinyitni. Természetesen ezeket a középirtokokat azok kezére kell juttatnunk, — s ez volna tulajdonképpen egyetlen kérelem, ami a gazdatisztok érdekében való — akik a példaadó birtokkezeléshez értenek, akik részint egynéhány iskola elvégzése, részint hosszas gyakorlat útján sajátítják el a modern mezőgazdálkodást.

Szerény kérelem biz' ez nagyon. De vajjon kitelhetik-e valamilyen követelés-féle egy olyan társadalmi osztálytól, amely nap-nap után a legnagyobb aggodalommal van eltelve jövő sorsa iránt. A gazdatiszt helyzete földesurával szemben amúgy is bizonytalan. Alkottak ugyan ezelőtt 10 esztendővel valamilyen gazdatiszti jogviszonyt szabályozó törvényt, de hát ez még «tervezet» korában is rossz volt s a törvényhozási tárgyalások közben annyira kirepérték, hogy azóta a magyar gazdatiszti kar érdekeit képviselő országos egyesület minden esztendőben legalább 2—3 kérvényt nyújt be az illetékes miniszteriumhoz, hogy a törvényt vagy módosítsák, vagy helyezék hatályon kívül. Erre sem igen reagálnak felül s éppen ezért a gazdatisztok már is régen beletörődtek abba, hogy a földbirtokossal való viszony az bizonytalan fog maradni. Amde a kurtán-furcsán való elcsapásnak bizonyos ideig meg volt az az ellenszeré, hogy a gazdatiszt esetleg más birtokon kaphatott állást, ahol jobban megbecsülik képességeit. Most azonban ez a reménységük is tűnőfélben van. Hiszen ma-holnap alig akad földbirtok, amelyik gazdatisztet alkalmazni tud, vagy akar. Így tehát a gazdatisztok részére tényleg nem marad más, mint bizakodni abban, hogy ha minden kötél szakad, a rokonság csak szerez egy megyei dijnoki állást, ami éppen elég az éhenhaláshoz. Nagyon jó volna tehát, ha a magyar társadalom figyelme nemcsak a hangosan kérő hivatalnoksereg felé fordulna, hanem gondolna a földbirtok proletárjaira: a gazdatisztokra is és támogatná őket törekvéseik megvalósulásában.

IRODALMI SZEMLE.

Irodalmi pályázat szőlőművelés történetére. A MSzOE. 3000 K.-s pályadíjat tűzött ki a hazai szőlőművelés történetének megírására. A pályamunka két főrészre osz-

tandó. Az első főrész tárgyalja a legrégebb időktől a filloxeravészig, míg a második főrész a filloxeravészről a jelenkorig hazánk szőlőművelésének történetét és fejlődését. Az első rész inkább retrospektív képet nyújtson a különböző történelmi korszakok nevezetesebb eseményeiről, a második főrészben tüzetesen kell foglalkozni a filloxera térhódításával és az ellene folytatott küzdelemmel; tárgyalni kell azoknak a törvényeknek és rendeleteknek keletkezését és hatását, melyek az utolsó 35 évben napvilágot láttak; foglalkozni kell a borhamisítás, agrárkölcson, földadókedvezmények, boritaladó stb. kérdésével, állami és társadalmi szervezetek kialakulásával, a statisztikával, a borértékesítéssel, a MSzOE. és egyéb szőlészeti egyesületek tevékenységével, a szaklapokkal és önálló irodalmi munkálatokkal stb. A pályázat maga két mozzanatról áll: a) a tervezet benyújtásából és megbízás esetén b) annak kidolgozásából. a) A tervezetre való pályázat titkos és azon mindenki résztvehet. Ezen tervezetnek 6—8 írott oldalon felvilágosítást kell nyújtania, hogy a pályázó megbízás esetén hogyan gondolja feladatát megoldhatónak. Azonkívül két nem alárendelt jelentőségű fejezetet teljes kidolgozásban kell beküldenie, mindegyik főrésztől egyet-egyét. Fel kell sorolni a munka részletes beosztását, a fejezeteknek címeit, valamint azt is kell tudnia, hogy megbízás esetén mennyi idő alatt kötelezi magát a kész dolgot benyújtani? Az idegen irással másolt és jelíges levélkével ellátott tervezetek benyújtásának határideje 1912. június 1. b) Magának a pályamunkának megírására megbízást az fog kapni, akinek tervezetét a bírálók legmegfelelőbbnek tartják és a munkának egy éven belül való beszolgáltatására hajlandó. A pályamunkának terjedelme garmond betűvel szedve legalább 30, legfeljebb 32 ívet tegyen ki; magyar nyelven írottaknak kell lennie. Részletes felvilágosítást nyújt a MSzOE. igazgatósága (Budapest, IX., Üllői-ut 25.), hová a tervezetek is beküldendők.

EGYLETI ÉLET.

Az erdélyi gazdasági egyesület képviselői Siófokon. Az E. G. E. elnöksége a június hó 19-én Siófokon tartandó gazdasági gyűlésen, az egyesület képviselőiben való megjelenésre a következő tagjait kérte fel: Lészai Ferenc, e. alelnök. Tokaji László e. titkár, br. Bánffy Ferenc, gróf Bethlen István, gróf Bethlen György, Csontos Miklós, báró Kemény Árpád, gróf Lázár István, László László, Szász Ferenc, Sztankovics János, Seyfried Károly dr., gr. Teleki Domokos dr., gr. Teleki Ferenc, Turcsa Imre.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Montbach Sándor** földbirtokos az E. G. E. alapító tagja, a szolnokdobokavármegyei magyarság egyik vezető alakja, mult hó 23-án, Nagyiklódon rövid szenvedés után meghalt. 1869-ben született Rácalmásán, 1889-ben vette feleségül hadadi báró Wesselényi Máriát. Jó gazda és humánusan érző ember volt, előszeretettel foglalkozott

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Nyitós férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kőszelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chifon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fia és leánya fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérenmű, vászon és szőnyegnagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindensféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, chédlő és kitészőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

2005 Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül fűraktára.

a zenével és festészettel. A politikai életben is résztvett, de csak az utóbbi időben, elnöke volt a szolnokdobokavármegyei nemzeti munkapártnak. Haláláról a gyászoló család az alábbi jelentést bocsátotta ki:

Ozv. Montbach Sándorné, szül. hadadi br. Wesselényi Mária, mint neje, Montbach Iván; Jenő és Imre; valamint Montbach Sarolta és férje br. Bánffy Albert s fia Dénes, Montbach Emma és férje gr. Attems Károly, Montbach Mária férj. gróf Csáky Györgyné és leányai, mint testvérei és sógorai illetve rokonai, kk. báró Jósika Miklós és Jenő; mint gyámoltjai szomorúan tudatják bechaei és jungfendorfi Montbach Sándornak folyó hó 23-án este fél 9 órakeresztetlen, munkás életének 54-ik, boldog házasságának 23-ik évében rövid szenvedés s a haldoklók szentségének fölvétele után történt elhunytát. Földi maradványai folyó hó 25-én d. e. 11 órakeresztetlen a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni és Nagyiklodon örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 28-án fog Szamosujvárt a róm. kath. templomban bemutatni d. e. 10 órakeresztetlen. Az örök világosság fényeskedjék neki! Nagyiklodon, 1912. május hó 23-án. Temetése az erdélyi mágnás családok nagy részvétele mellett folyt le. Nyugodjék csendesen!

— **Árviz katasztrófa Erdélyben.** Még el sem állott a május 13-i tornádó szele és már is újabb katasztrófáról érkeznek a szomorú hírek hazarésünkből. Pünkösdtől és az ünnepek alatt, napokig tartó eső-ések és felhőszakadások voltak Erdély különböző pontjain, amelyek mérhetetlen károkat okoztak úgy a terményekben, mint a lakóházakban és gazdasági épületekben. Megáradtak a Maros, Szamos folyók és a kisebb patakok is. Kolozsmegyében a Nadas és Almás patakok. Fékezhetetlen rombolással vonult végig az ár a vetéseken, melyeket teljesen leiszapolta, elmosta az utakat, vasuti töltéseket, stb. Mindezekről tájékoztatni a közönséget a napisajtó van hivatva. Itt csak a gazdaságban okozott károkat soroljuk fel vidékenként, amennyiben ez ma megállapítható.

Kolozsmegyében a Nadas és Almás patak menti községekben és azok határain százezrekre menő a kár. Egymagában Hidalmáson is kétszáz ezer koronánál nagyobb a kár. Magyaragorbón, Magyaragorbán és Bácsban a házak épen maradtak, főként a rétek és vetésekben tett kárt az ár. Nagyobb pusztítások voltak még Középlakon és Zomboron, továbbá Választon, hol br. Bánffy Albert kastélyát a víz teljesen körülfárta.

Szolnok-Doboka vármegyében Dés, Szamosujvár, Désakna, Kackó, Nagyiklód, Alsógyékényes városok és községek határait voltak a legnagyobb pusztítások, hol a Szamos folyó és a Szajka patak okoztak óriási károkat.

Szilágy megyében a Mezeshegységben esett nagy eső, ez megárasztotta az Egregy patakot és Felsőegregyétől le egészen Zsibóig, a patak mentén levő községek háza megrongálódtak, a vetések több kilométer szélességben leiszapolódtak, a vízimalmokat pedig magával ragadta az ár. Ugyancsak a Szilágyorságból nagyobb árvizekről szóló jelentések érkeztek a Kraszna és Berettyó vizek mentéről, melyek szintén főként a mezőn okoztak nagy károkat.

Maros-Torda vármegyében nagy károk vannak az alsó- és felső-régi járásokban, hol a gyergyói havasokról, Maroshévízről és Dédáról lerohanó hatalmas víztömeg, a Maros medrében nem férvén, kilépett a medréről és amint haladt folyton dagadva, az utjába eső határokat mind elmosta. Víz borította Marosvásárhely határán kívül Várhegyet, Nagyernyét, Udvarfát, Szentannát, Szászrégei völgyben

fekvő részét, Idecset, Marosfalut, Radnótfáját, Abafáját, Körtefáját, Petelét, Gernyeszeget. Különösen Nagyernye vidékén óriási a kár, hol egész falka disznókat és szarvasmarhákat is sodort el az ár.

Kis- és Nagy-Küküllő vármegyékben. A Kis- és Nagy-Küküllő áradtak meg, kiöntött a Nyárad vize is, viz alá kerültek Lukafalva, Káposztá szentmiklós, Csiba, Nyáradkarácsony. Az ár úgy benn a faluban, mint a mezőn nagy pusztítást vitt véghez.

Hasonló pusztítások voltak a délvidéken Krassó-Szörény és Temes vármegyékben, a felvidéken Sáros megyében, a Dunántul Zala megyében. Legnagyobb volt a vihar azonban Erdélyben, tönkre tette óriási területen a vetéseket, leiszapolta a réteket, legelőket, romba döntötte a lakóházakat, gazdasági épületeket, elsodorta a faalkotmányokat, kerítéseket, magával vitte az állatokat, úgy, ha az ár elvonul, nem marad egyéb az iszapnál, sárnál, a melyből kiálló romok, a gazda szép reményeinek sírfejként fognak állani. A mentő akciók, segélyezések már a legtöbb helyen folyamatban vannak.

— **Jégek az erdélyi szőlőkben.** Május közepén a vihar és jéges nagy károkat okozott a szőlőkben és gyümölcsösökben. Désen a nagy vihar nemcsak a szőlőkarókat döntötte ki, hanem sok szőlővessző, sőt töke is eltörött. Bálványosváralján a szélvihar a tökéket kitepte és az összes szőlőkarókat elvitte. A jéggel együtt a kár 90 százalékot tesz ki. Mezőerőken a vihar által okozott kár 30 százalék. Jobbágytelkén a vihar 2—3 ezer termő gyümölcsfát döntött ki. Szászrégenben a vihar és jég okozta kárt 30 százalékra. Magyarpéterlakán pedig 80 százalékra becsülik.

— **Felhívás a szolnok-dobokamegyei károsultak segélyezésére.** A Szolnokdoboka vármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya felhívást bocsátott ki a magyar gazdaközönséghez, hogy a vármegyében a múlt havi tornádó által tönkretett falvak lakóit anyagilag segélyezze tehetsége szerint. Az eddig egész Európában páratlanul álló május 13-i vihar, a vármegye délkeleti részén fekvő községeit egy pár perc alatt elsöpörte, halomra döntötte a házakat, gazdasági épületeket, tövesől csavarta ki a gyümölcs fákat, sira omvó gygyéteve a magyarok lakta termékeny völgyet. A társaság a magyar gazdatársadalomnak azon nemesen érző tagjaihoz fordul, kik Szegedet és Kecskemétet újjáépítették, kérve, hogy a magyarság végvárait soká romokban heverni ne hagyják. Adományok a Szolnok-Doboka vármegyei Gazdasági Egyület címére küldendők Désre. Gyűjtőleveket az egyület készséggel küld.

— **Újabb támadás a magyar buza ellen.** A világszerte ismert és keresett magyar buzát ismét támadás érte. De ami acélos buzánkról minden támadás visszapattan, megbélyegezve azt, ki ellene a támadást intézte. Ezt az újabb támadást Zaharia, bukaresti egyetemi tanár intézte, egy e tárgyban kiadott könyvében, melynek elterjesztéséről a román földművelésügyi kormány gondoskodott. Az Omge növénytermesztési szakosztálya foglalkozott a múlt héten ezzel a kérdéssel és Kosutány Tamás dr., az orsz. kémiai intézet igazgatója erélyes szavakkal utasította vissza és a tudományos érvek egész halmazával cáfolta meg a Zaharia állításait. Az egész támadást reklámhajhászsáknak tekinti, ezért nem tartja érdemesnek, hogy vele komolyan foglalkozunk, annál is kevésbbé, minthogy Zaharia munkáját maguk a románok sem tartják megbízhatónak. A magyar buzának a minősége és értéke gyakorlatilag is ki fog világlani majd a jövő hónapban, a Berlinben tartandó örlési és sütési versenyen,

amelyre a tavalyi 84,—85,—87 kg. hl. súlyu búzából is küldettek minták.

— **Borászatunk közgazdasági jelentősége** címen tartott Drucker Jenő, a M. Sz. O. E. közgyűlésén igen érdekes előadást a hazai szőlőművelés fontosságáról, szőlő és borexportunkról, az idevágó statisztikai adatok érdekes csoportosításával. Előadása végén az alábbi határozati javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, melyet a közgyűlés egyhangulag el is fogadott.

«Mondja ki a közgyűlés, hogy a hazai szőlőművelés nagy közgazdasági jelentőségére való tekintettel, valamint a borforgalom realitása és helyesebb mederbe való terelése céljából feltétlenül szükségesnek tartja:

«1. hogy minden év borterméséről szőlő, megyék és törvényhatósági városok szerint összesített kimutatás legkésőbb a következő év február végéig megjelenjen és annak adatai legszélesebb körben ismertendők;

«2. hogy úgy a régi borkészletről (stock) valamint a belső fogyasztásról évenként legalább kétszer és pedig először a szüreti adatok közzétételkor, tehát február végével, másodsor pedig néhány héttel szüret előtt, pl. szeptember elsején kimutatás közzétessék;

«3. hogy az 1873-ban Keleti Károly által elkészített «Magyarország szőlészeti statisztikája» című munkához hasonló módon a megváltozott viszonyok figyelembevételével hazánk szőlészeti és borászatára vonatkozó összes adatai különálló munkában mielőbb feldolgoztassanak és végre

«4. hogy úgy, mint a külföldi francia, német stb. borvidékekről vannak térképek, melyek minden érdeklődőt az összes bortermelő községekről, borkereskedelmi központokról és közlekedési vonalokról stb. tájékoztatják, ilyenek nálunk is, egyelőre legalább a legfontosabb borvidékekről, mielőbb kiadassanak.

«Ebből kifolyólag a közgyűlés megbizta az egyesület elnökségét, hogy úgy a földművelésügyi, mint a kereskedelemügyi kormányhoz sürgős felterjesztést intézzen az iránt, hogy a magyar borgazdaság érdekében a fentebb elsorolt kimutatások, könyvek, illetve térképek záros határidő alatt elkészíttessenek.»

— **Az 1912. évi komlóár alakulások.** Az idén előreláthatólag megint magasak lesznek a komlóárak, ezért jó előre figyelmeztetjük a komlótermelő gazdaközönséget, hogy az idén elővigyázatosabb legyen mint a tavaly és a már is mozgolódó komlókereskedők olcsó elővételi ajánlatait ne fogadja el. Bármilyen jó is legyen az 1912. évi komlótermés, az árak mégis magasak lesznek, mert a készlet oly kevés, hogy a sörfőzők és kereskedők örülnek, ha az üzemidő beálltaig ki tudnak jönni készleteikkel. Az ujonnan alapított középeurópai komlótermelő egyesületek központja is óva inti a termelőket az előre eladástól.

— **A Magyar Bortermelő Országos Szövetkezetének közgyűlése.** A Magyar kir. Orsz. Közp. Mintapince kezelésével megbízott Magyar Bortermelő Országos Szövetkezeté mult hó 19-én tartotta évi rendes közgyűlését Koppély Géza elnöklésével. A közgyűlés jóváhagyta a bemutatott évi jelentést, amely megemlékezett a mintapince forgalmának számottevő emelkedéséről. Az igazgatóságba, mint új tagokat beválasztották Hertelendy Ferencet, Görgey Gyulát és Perczel Ferencet, míg a felügyelő-bizottságba Kovácsy Ferencet választották meg újból. Egyidejűleg tartották közgyűlésüket a M. kir. Orsz. Közp. Mintapincében képviselt termelők is, Lónay Ferenc dr. miniszteri tanácsos, orsz. borászati kormánybiztos elnöklésével. Az évi jelentést, amely a mintapince 1911. évi

működéséről számol be, jóváhagyólag tudomásul vették s a bizalmiférfiak sorába Miklós Ödönt, Adriányi Kálmánt és Bernáth Bélát választották meg. A közgyűlés követőleg tartotta a szövetségi igazgatósága ülését, amelynek egyetlen pontja a szövetségi elnöki és alelnöki tisztségének betöltése volt. Elnökül Hertelendy Ferenc főrendet, alelnökül Koppély Géza földbirtokost választották meg egyhangulag.

— **A gazdatisztek érdekei és a telepítési törvényjavaslat.** A magyar gazdatiszti kar anyagi és erkölcsi érdekeinek védelmére hivatott Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete kezdettől fogva a legnagyobb aggodalommal figyeli a parcellázási üzlet terén mutatkozó sajnálatos jelenségeket, ami mérhetetlen károkat okoz egy, a mezőgazdaság szempontjából nagyon is értékes társadalmi osztálynak: a gazdatiszteknek, mert minden birtokfeldarabolás ma néhány gazdatiszti állás megszűnését, néhány művelt középosztálybeli családnak valóságos földönfutóvá tételét jelent. Különösen ebből a szempontból kiindulva, fölterjesztést intézett az egyesület a földmivelésügyi miniszteriumhoz a telepítés és parcellázás minden részletét szabályozó törvényjavaslat benyújtása iránt. Utal a fölterjesztés a Darányi-féle telepítési törvényjavaslatra, mely két ízben is feküdt a képviselőház asztalán és amelyet az egyesület a maga részéről teljesen alkalmasnak tart a parcellázás terén tapasztalható visszaélések kiküszöbölésére.

— **Az erdélyrészi államsegélyes vármegyei gazdasági egyesületek.** A tavaly minden gazdasági egyesület felszólítást kapott, hogy adminisztrációs költségeit kimutatás alakjában terjessze fel a földmivelésügyi miniszteriumba, mert a gazd. egyesületeknek nagyobb összeggel való segélyezését vette tervebe a földmivelésügyi miniszter ur. Az E. G. E. is beadta a kért kimutatást és Erdély gazdatársadalmi életének egyöntetű szervezésére egy kész tervet is dolgozott ki és küldött fel a miniszteriumba, mely tervnek a keresztül viteléhez 24.000 korona államsegélyt kért. Ezzel a költséggel az E. G. E. Csikszeredán, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen, Marosvásárhelyen, Dicsőszentmártonban, Marosludason, Gyulafehérváron és Déván létesített volna vidéki képviselőket és szabott volna határozott és egyöntetű irányt a mezőgazdasági érdekvédelem és a termelés fejlesztésének. Az E. G. E. nem kapta meg az adminisztrációjának megfelelő méretűvé tételére kért 7840 koronát, mert csak vármegyei gazdasági egyesületek részesültek segélyben, de nem kapta meg a vidéki képviselők szervezésére kért 24.000 koronát sem, amely körülmény még mindig odázza Erdély gazdatársadalmi életének gyors fejlődését. Abból a 200 ezer koronából, mit a földmivelésügyi miniszter ur a gazd. egyesületek segélyezésére vett fel az 1912. évtől kezdődőleg 10 évre, az erdélyi vármegyék gazd. egyesületei, a Szilágyvármegyei Gazd. Egyesületet is beleszámítva, összesen 22 ezer korona segélyt kaptak. A segélyezendő egyesületek négy csoportra vannak osztva és pedig úgy, hogy az első csoportbeliek 7000 koronát, a második csoportbeliek 5000 koronát kapnak (ezekbe a csoportokba egy erdélyi várm. g. e. sincs beosztva) a harmadik csoportbeliek 3000 koronát kapnak, ide vannak beosztva: Szolnokudoboka és Udvarhely vármegyék, a negyedik csoportbeliek 2000 koronát kapnak és ide vannak beosztva Erdélyből: Csik-, Alsófehér-, Fogaras-, Háromszék-, Hunyad-, Kisküküllő-, Tordaaranyos- és Szilágy vármegyék gazd. egyesületei.

— **A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémiánál** a tanév végével több erdélyi alapítványi és állami ösztöndíjas hely üresedik meg. Az erdélyi alapítványi ösztöndíjas he-

lyek, melyekre csak erdélyi származású ifjak vétetnek fel, július hó folyamán kerülnek betöltés alá. Pályázni óhajtok folyamodványukat f. évi július hó 15-ig adhatják be fennevezett akadémiai igazgatóságnál. Az állami ösztöndíjas helyek, melyekre nem erdélyi származású ifjak is pályázhatnak, csak a jövő tanév elején lesznek betöltve.

— **A MSzOE. igazgató-választmányi ülése.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgató-választmánya múlt hó 20-án tartotta rendes havi ülését gróf Zselénszki Róbert elnöklete alatt. A választmány először a másnapi közgyűlés programját tárgyalta és fogadta el és hozzájárult az egyesületi közlönyben közzétett évi jelentéshez. Ezután Drucker Jenő ismertette röviden közgyűlési előadásának tervét és mutatta be határozati javaslatát, melyet a választmány változatlanul magáévá tett. Majd több új tag vétetett fel az egyesületbe. A Magyar Gazdaszövetség meghívóját a siófoki nagygyűlésre a választmány köszönettel tudomásul vette és fel fogja összes tagjait szólítani, hogy azon az egyesület képviselőiben vegyenek részt. Majd behatóan foglalkozott a választmány a thantaton kiszolgáltatása körül felmerült panaszokkal és egyéb folyó ügyekkel.

— **Gazdák műtrágyagyára.** A Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület részvénytársasági alapon műtrágya gyárat alapít. A részvénytársaságba a gazdasági egyesületeket és a gazdákat vonják be. Már eddig is több egyesület jelentette be csatlakozását. Az E. G. E.-nek is küldtek alapítási tervezetet és alapítási ívet, a belépés felett az igazgató-választmány fog dönteni. Ha sikerülni fog a részvénytársaságot összehozni és a sármási műtrágya gyárat is felépítik, a közel jövőben Magyarországon két új gyár fogja a gazdák műtrágya szükségletét fedezni.

— **Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság** minap tartotta negyvennegyedik évi rendes közgyűlését. Az évi jelentés beszámol arról, hogy az új részvények kibocsátása minden tekintetben sikerült és végrehajtott. A múlt évben összesen 491.615 korona 82 fillér volt a tiszta nyereség. Az igazgatóság javaslatára a közgyűlés alapszabályszerű leírások után részvényenként 10 százalék osztalék gyanánt 220.000 koronát utalványozott ki. 70.977 korona 99 fillér új számlára vitetett át. A közgyűlés a jelentést egyhanguan elfogadta és a fölmentést minden irányban megadta. Elhatározta továbbá, hogy a múlt évre szóló 9-es számú osztalékszelvényt 20 koronájával május 20-ától kezdve a társulat főpénztáránál, vagy a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál folyósítja. Ezután az alapszabályok egyes rendelkezéseit módosították, majd az igazgatóság és a felügyelőbizottság kiegészítésére került a sor. Az igazgatóság és felügyelőbizottság ama tagjait, akiknek mandátuma lejárt, újból egyhanguan megválasztották.

— **A «Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete»** f. hó 21-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Zselénszki Róbert gróf elnöklésével. A földmivelésügyi minisztert Lónyay Ferenc miniszteri tanácsos képviselte. Zselénszki Róbert gróf elnöki megnyitó beszédében röviden kitér az időszerű szőlészeti és borászati kérdésekre. A napirend tárgyalása során Löherer Andor javaslatára az egyesület igazgató-választmányába Czeiner Nándort, Esterházy Gyula grófot, Hammersberg Jenőt, Istvánfi Gyula dr.-t, Jálcs Gézát, Kállay Zoltán dr.-t, Kosutány Tamás dr.-t, Kosinszky Viktort, Lónyay Ferenc dr.-t, Molnár Lajost, Oppenheim Henriket, Perczel Ferencet, Polgár József dr.-t, Rohonczy Gidát, Rubinek Gyulát, Széchenyi Domokos grófot, Vimmer Károlyt és Drucker Jenőt, a számvizsgáló-bizottságba pedig Eörssy Ferencet,

Gáspár Jánost, Krenedits Ödönt, Szabó Józsefet és Teleki Andort választották be. Elfogadta a közgyűlés Drucker Jenő igazgató előadása alapján a múltévi működésről szóló jelentést, melynek jóváhagyása után Löherer Andor, Koppély Géza és Hammersberg Jenő az osztrák bortörvény revízióját sürgették. Foglalkoztak a számvizsgáló-bizottság jelentésével, majd az 1912. évi költségeloirányzatot megállapították. Drucker Jenő kir. tanácsos, igazgató tartott ezután előadást borászatunk közgazdasági jelentőségéről. Szükségesnek tartja, hogy az évi bortermelésről szóló, megyék és törvényhatósági városok szerint összesített kimutatás legkésőbb a következő év február végéig megjelenjen s ennek adatait a legszélesebb körben ismertessék. A régi bor-készletről, valamint a belföldi fogyasztásról évenként legalább kétszer és pedig először a szüreti adatok közzétételekor (február végével), másodsor pedig néhány héttel szüret előtt (szeptember elején) kimutatást közöljenek. Magyarország szőlészete és borászatára vonatkozó összes adatokat különálló munkában mielőbb dolgozzák fel és a borvidékekről térképeket adjanak ki, melyek tájékoztassák az érdeklődőket az összes bortermelő költségekről, borkereskedelmi gócpontokról és közlekedési vonalokról. Ilyen értelemben határozati javaslatot nyújt be, amelyet a közgyűlés egyhangulag magáévá tett. Végül Liptai Albert ismertette az «Országos Mértékleteségi Szövetség» célját és feladatait és a Szövetség ügyeinek támogatására hívja fel a szőlősgazdákat.

A helybeli m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomásnál egy 4 korona napidíjjal javadalmazott napidíjas állás üresedett meg. Előírt képzettség: főiskolai, gazdasági akadémiai vagy egyetemi végzettség. Ha az illető beválik, idővel végleges kinevezésre és további előléptetésre is igényt tarthat. (Jelentkezhetni alulírottánál, Kolozsvár, 1912. május hó 27-én. Dr. Péter Béla gazd. akad. igazgató.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.
ALAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

— **A MAGYAR** —
JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
— (Jokai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
H Á Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiak adnak véleményét.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.

2001
Uradalmi számadások
átvizsgálását elvállalja e téren
nagy gyakorlattal bíró
szakember
Cím a kiadóhivatalban.

ADRIAI

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió korona

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf, m. kir. udv. tanácsos,
Igazgatósi elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási, betöréses lopás, baleseti valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál, elérési valamint kihazasítási esetekre és magas kamatozású

életjáradékokra. 2091

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gróf Bethlen Pál

Bács-Kulai Szekula Ákos

Igazgató, választm. tag.

vezérfelügyelő.

Szám: 332-1912.

Műmalom bérlet.

Az erdélyi róm. kath. státus tanulmányi alapja kolozsmonostori uradalom tulajdonát képező és egybehangzó szakértői vélemény szerint 108 lóerős kettős viziturbina és 60 lóerős elektromotor hajtásra berendezett műmalom folyó 1912. év augusztus hó 1-étől kezdődőleg zárt, írásbeli versenytárgyalás útján 10 (tiz) esetleg több évre is haszonbérbe adatik.

Az egy koronás bélyeggel és 1000 (egyezer) korona bánatpénzzel ellátott ajánlatok zárt borítékban lepecsételve nyújtandók be a kolozsmonostori róm. kath. tanulmányi alap, uradalom gondnokságához (Kolozsvár, VI. ker. monostori-ut 132. szám) folyó 1912. év június hó 8-án reggel 9 órájáig, mikor is a beérkezett ajánlatok hivatalosan felfognak bontatni. Az ajánlatokban határozottan és kötelezőleg kijelentendő, hogy vállalkozó a versenytárgyalási és szerződési feltételeket, melyek hivatali helyiségünkben a hivatalos órák alatt megtekinthetők és lemásolhatók, teljesen ismeri és magára nézve kötelezőknek fogadja el.

Kolozsvárt, 1912. május hó.

2752

Uradałmi gondnokság.

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakogjunk a hamisításoktól!

2745. Valódi

védjegyü.

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb fosztorsavas műtrágya!

Csak akkor valódi ha ilyen zsákóan

van és eredeti ólomzár van rajta!

Hamisítástól szigoruan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjellezéssel van ellátva!

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken BERLIN, vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

Eladó

üzem nagyobbitás folytán egy jó karban levő 12 lóerejű

„Höcker“-féle

félstabil gőzkazán.

Bővebb felvilágosítás szerezhető:

Papp Kálmán

nagybirtokosnál

Somogyom, (Kisküküllőmegye)

2742

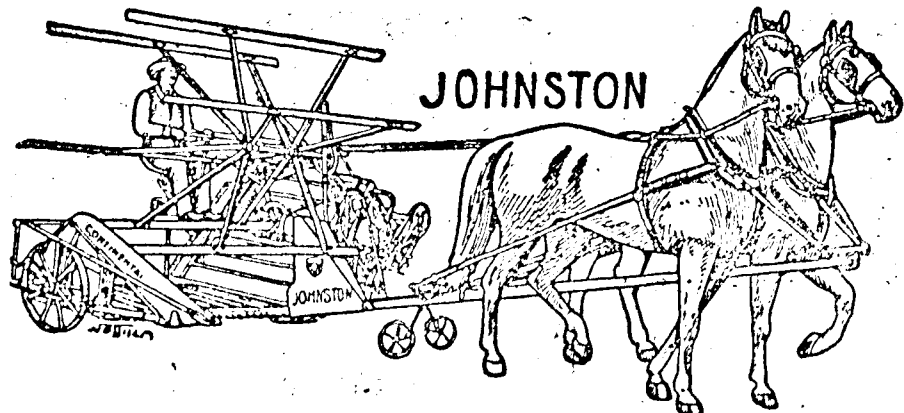
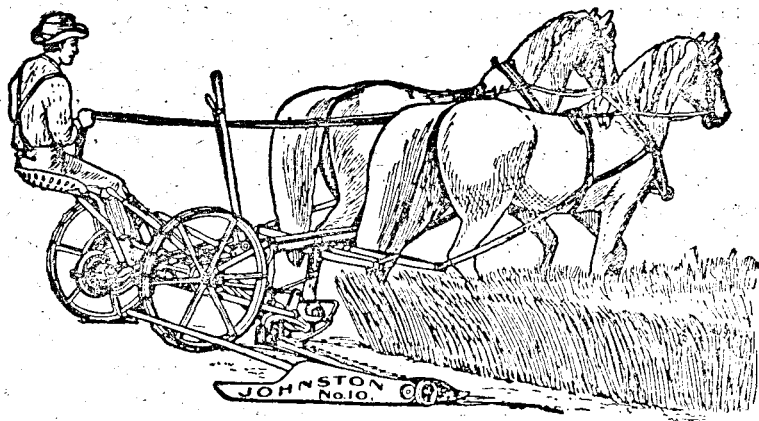
Gazdaságban állást keres

egy földmérnök, ki jelenleg is parcellázással foglalkozik. Több évi tapasztalattal rendelkezik ugy a mezőgazdaság, mint az állattenyésztés terén, mely tapasztalatokat részben a saját birtokán, részben bérbirtokon gyűjtötte. Nagy gyakorlattal bír és e foglalkozás iránti előszeretetéből keres állást. Szives megkereséseket kér: Loesch János, földmérő, Temesvár Ferenc-város, Molnár-tér 1. 2748

Gazdatiszt,

ki egy nagyobb gazdaságot huzamosabb ideig kezelt, július 1-ére állást keres. Cim: Balázs Miklós Tancs, Kolozsmegye. 2747

Az eredeti amerikai „Johnston“ kévekötőző, marokrakóaratógépek, fűkaszalók és szénagyűjtőgereblyék

tökeletes munkájuknál, mint egyszerű és tartós szerkezetüknél fogva, minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Ajánlattal és ábrás leirással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

2672

GRAND PRIX PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA FERENCZ JANOS

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkekben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész.

KORNEUBURG-ban (Bécs mellett). 2660. II.

KWIZDA-féle

korneuburgi marhatáppor

Diétikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Egész doboz ára 1 korona 40 fillér.

Fél doboz 70 fillér.

50 évnél régebben használják a legtöbb istállóban étvágytalanság és emésztelenség esetén, továbbá a tej javítása és a tejelés fokozására teheneknél.

KWIZDA-féle sertés-por.

Diétikus szer a hizlalás elősegítésére

Kis doboz 1 K 20 f.
Nagy doboz 2 K 40 f.

Baromfi-por.

Diétikus szer mint póteledel gyöngytyúkok, kacsák, libák, hattyúk, fácánok stb. számára. Egy csomag ára 1 korona.

Erőtakarmány

lovak és szarvasmarhák részére 1 db. a 5 étadag 60 fill., lédikával a 50 étadaggal 6 kor.

KWIZDA-féle Pok-tinktúra

lovaknak. Egy üveg 3 K.

Var-kenőcs

lovak és szarvasmarhák számára 2 K.

Szétosztató-kenőcs.

Mirigy- és tügykenőcs. Egy tégely 2 K.

Mosószappan

háziállatoknak. Egy drb 80 fill.

Nyeregzsappan

a nyereg és szerszám tisztítására. Egy doboz 2 K.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferencz József cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Cementfedőcserepyártógépek,

Betonürtőmbgyártógépek,

Cementfalazótéglagyártógépek,

Formák: csatornázási-, alagsorok, betonoszlopok stb. gyártására;

Kötörők,

Hengerművek,

betonkeverőgépek,

Cementlapsajtók.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára
Markranstädt. Leipzig mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

443 számú árjegyzék ingyen.

2681 II.

10% azaz tíz százalék

díjvisszatérítést ad

Gazdák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezethoz fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság:

Budapesten, VIII., Baross-utca 10.

Vezérképviselőségek: Arad, Budapest, Brassó, Debrecen, Kaposvár, Késmárk, Karlóca, Kolozsvár, Komárom, Losonc, Miskolc, Nagybecskerek, Pozsony, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár.

Főképviselőségek: Békéscsaba, Dicsőszentmárton, Eger, Homonna, Ipolyság, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyiregyháza, Pápa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szekszárd, Tapolca, Veszprém, Zombor, ahol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók.

2008

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2666

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

Az ujonnan átdolgozott

„Üstökös“

szőlőporozó a legjobb és legolcsóbb kénporozógép. — Anyagban, munkaidőben 65% megtakarítást biztosít.

Aki szőlőtermést akar, a rézkénporozást el ne mulassa, mert e nélkül minden kiadása kárba veszt és termést nem kap.

Az „Üstökös“ szőlőporozót már minden nagyobb szőlőgazdaság használja.

Megrendelhető a feltalálónál: **Tary Emil** szőlőbirtokosnál.

Szabadka, VIII. Czorda B.-u. 19.-szám.

Ára 10 kor.

Megrendelés után *azonnal* szállítva!

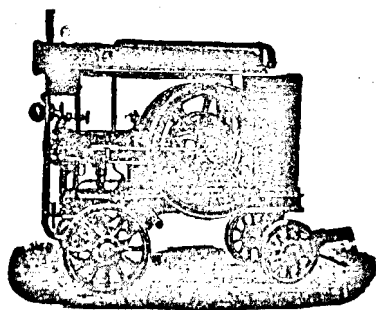
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

2086

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs
Számítalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmf. képezett **Rézkenport és bordói port is.**

FORHIN-gyártól, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

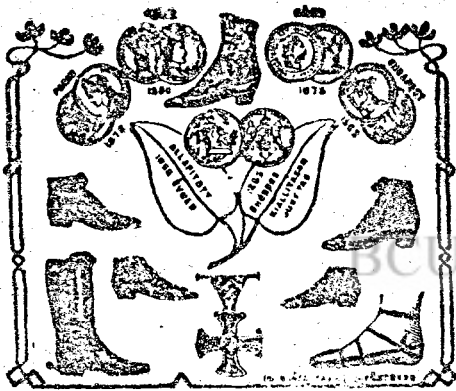
kérjen ingyen és bérmentve leírást.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrende-
lések mérték után
de legbiztosab-
ban egy hasznáit,
a lábra találó cipő
beküldésével a
legjobb anyagból
és divat szerint le-
hetőleg gyorsan
teljesítetnek.

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett
és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámlált váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamattalab mellett.

Jelzálogkölcsonöket készpénzben ad.

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad
mellett.

Jelzálogkölcsonöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen
ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Értékpapirokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáráiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

Zsákot, Zsineget,

2280

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagárban Budapest,
Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál
jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid
kiszolgálás. PONYVAKÖLTÖZŐ INTÉZET. — Tessék ajánlatot kérni.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsonöket, SZERZEK
konvertálók más intézeti terheket, rendbeszedem egy-
üttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapoto-
kat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen
katonai óvadéku alkalmas, a főszéken is jegyzett 50
év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket

A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagysze-
benben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ ki-
fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bá-
nyák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT
13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége

Eladó

a Kis-Iklandi megyei ut mellet
130 hold kaszálló, 2 hold ameri-
kai alannyal beültetett szőlő, 34
hold közlegelő, Kis-Ikland. köz-
ségbe lakóházzal és tanyai
gazdasági épületekkel.

Értekezhetni Nagy-Iklandon,
(u. p. M.-Kapus)

Petri Zsigmondnál.

2760

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári
állatkiállításán első
díjjal díjazott

Orpington-
törzstyukok
eladók.

Erzsébet-út
13. szám.

Számtartó-kulcsárt keresek,

30-40 korona havi fizetésre és teljes ellátásra.

Teljesen megbízható, józanéletű, szorgalmas, nőtlen és
oláhul jól tudó fiatal emberek pályázatukat küldjék:

a kiadóhivatalhoz. 2651 I.

Eladó 2 darab igen szép, 7-8 éves

kis poni-ló

fekete és sárga színűek, hibátlanok.

Cím: a kiadóhivatalban.*

2651 II.